

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

**ПРОГРАМА АТЕСТАЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ
ВИЩОЇ ОСВІТИ**

**Освітньо-професійна програма
Фінанси, банківська справа та страхування**

**першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
за спеціальністю**

**D2 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок
галузь знань D Бізнес, адміністрування та право**

ЗАТВЕРДЖЕНО ВЧЕНОЮ РАДОЮ ФАКУЛЬТЕТУ

Голова вченої ради
Людмила ДОРОГАНЬ-ПИСАРЕНКО

(протокол № 2 від 19 вересня 2025 р.)

Програма атестації
вводиться в дію з 19 вересня 2025 р.
декан _____ Олександр БЕЗКРОВНИЙ

(розпорядження № 89 від 19 вересня 2025 р.)

Полтава, 2025

ПЕРЕДМОВА

Програма атестації здобувачів вищої освіти. Освітньо-професійна програма Фінанси, банківська справа та страхування першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю D2 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок галузь знань D Бізнес, адміністрування та право.

ВНЕСЕНО кафедрою фінансів, економічних досліджень та туризму Полтавського державного аграрного університету протокол від 01 вересня 2025 р. № 1.

РОЗРОБНИКИ:

1. Олексій ЗОРЯ, д. е. н., професор
2. Олександр БЕЗКРОВНИЙ, к. е. н., доцент
3. Світлана ЗОРЯ, к. е. н., доцент
4. Ольга ДОРОШЕНКО, к. е. н., доцент

СХВАЛЕНО

радою з якості вищої освіти спеціальності «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» 01 вересня 2025 р.
Протокол від 01 вересня 2025 р. № 1.

Голова ради з якості вищої освіти
спеціальності «Фінанси, банківська справа,
страхування та фондовий ринок»

Світлана ЗОРЯ

ЗМІСТ

Вступ	4
1. Перелік нормативних документів, на яких базується програма атестації	5
2. Вимоги до атестації здобувачів вищої освіти	6
3. Вимоги до атестаційного екзамену	7
4. Оцінювання рівня якості підготовки	8
5. Порядок присвоєння кваліфікації	9

ВСТУП

Програма атестації здобувачів вищої освіти освітньо-професійної програми Фінанси, банківська справа та страхування першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю D2 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок галузь знань D Бізнес, адміністрування та право (далі – Програма атестації) – це унормовані та регламентовані методики, призначені для кількісного та якісного оцінювання відповідності сформованих компетентностей та результатів навчання здобувачами вищої освіти, що пройшли підготовку за освітньо-професійною програмою Фінанси, банківська справа та страхування першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю D2 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок галузь знань D Бізнес, адміністрування та право.

Програма атестації встановлює:

- основні вимоги до атестації здобувачів вищої освіти;
- принципи формування і реалізації системи засобів атестації здобувачів вищої освіти;
- процедури та методи проектування регламентованих засобів контролю ступеня досягнення кінцевої мети освітньо-професійної підготовки здобувачів вищої освіти;
- процедури та форми організації кваліфікаційних випробувань;
- процедури та критерії оцінювання якості вищої освіти.

1. Перелік нормативних документів, на яких базується програма атестації

1. Національний освітній глосарій: вища освіта; 2-е вид., перероб. і доп. / авт.- уклад.: В. М. Захарченко, С. А. Калашнікова, В. І. Луговий, А. В. Ставицький, Ю. М. Рашкевич, Ж. В. Таланова / за ред. В. Г. Кременя. Київ : ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2014. 100 с.

2. Освітньо-професійна програма Фінанси, банківська справа, та страхування першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю D2 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок галузь знань D Бізнес, адміністрування та право. URL: https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/19170/oppd2fbssfrbd2025_0.pdf

3. Про вищу освіту: Закон України № 1556-VII від 01 липня 2014 р. / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text> (дата звернення: 01.09.2025).

4. Про внесення змін до переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої та фахової передвищої освіти : постанова Кабінету Міністрів України від 30 серпня 2024 р., № 1021 / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1021-2024-%D0%BF#Text> (дата звернення 01.09.2025).

5. Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти : постанова Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 р., № 266 / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-%D0%BF#Text> (дата звернення 01.09.2025).

6. Про внесення змін до деяких стандартів вищої освіти : Наказ Міністерства освіти і науки України від 13 червня 2024 р., № 842 / Міністерство освіти і науки України. URL: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2024/Nakaz-842.vid.13.06.2024.pdf> (дата звернення 01.09.2025).

7. Положення про атестацію здобувачів вищої освіти та екзаменаційну комісію в Полтавському державному аграрному університеті (нова редакція) : Наказ ректора ПДАУ № 218 від 26 червня 2024 р. URL: <https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyaproatestaciyutaek2.pdf> (дата звернення: 01.09.2025).

8. Положення про організацію освітнього процесу в Полтавському державному аграрному університеті : Наказ ректора ПДАУ № 222 від 24 червня 2025 р. URL: <https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyaproosvitniyproces2025.pdf> (дата звернення: 01.09.2025).

9. Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті : Наказ ректора ПДАУ № 222 від 24 червня 2025 р. URL: <https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyaproocinyuvannyazdobuvachiv2025.pdf> (дата звернення: 01.09.2025).

10. Положення про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті : Наказ ректора ПДАУ № 218 від 26 червня 2024 р. URL: <https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyaprosystemuvzyaonasayt.pdf> (дата звернення: 01.09.2025).

11. Стандарт вищої освіти за спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа та страхування галузі знань 07 Управління та адміністрування для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти наказ МОН від 24 травня 2019 р., № 729 / Міністерство освіти і науки України. URL: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2019/05/28/072-finansi-bankivska-sprava-ta-strakhuvannya-bakalavr.pdf> (дата звернення 01.09.2025).

2. Вимоги до атестації здобувачів вищої освіти

2.1. Атестація здобувачів вищої освіти – це встановлення відповідності засвоєних здобувачами вищої освіти рівня та обсягу знань, умінь, інших компетентностей вимогам освітньо-професійної програми Фінанси, банківська справа та страхування першого рівня вищої освіти за спеціальністю D2 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок галузь знань D Бізнес, адміністрування та право. Атестація здійснюється відкрито і гласно.

2.2. Атестація здійснюється на підставі оцінювання якості засвоєння освітньо-професійної програми, рівня досягнення результатів навчання та сформованості програмних компетентностей бакалавра фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

2.3. Принципами формування і реалізації методик, призначених для кількісного та якісного оцінювання рівня досягнення результатів навчання та сформованості програмних компетентностей осіб, які пройшли підготовку за освітньо-професійною програмою Фінанси, банківська справа та страхування першого рівня вищої освіти за спеціальністю D2 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок галузі знань D Бізнес, адміністрування та право є: уніфікація, комплексність, взаємозамінність та взаємодоповненість, актуальність, інформативність, дієвість, індивідуальність, диференційованість, об'єктивність і відкритість, єдність вимог, предметність, інноваційність, валідність, варіативність.

2.4. Атестація здійснюється відповідно до вимог освітньо-професійної програми Фінанси, банківська справа та страхування першого рівня вищої освіти за спеціальністю D2 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок галузі знань D Бізнес, адміністрування та право у формі атестаційного екзамену за спеціальністю.

2.5. У процесі атестації визначається рівень здатності розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку, що передбачає проведення досліджень та здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

2.6. Атестація здобувачів вищої освіти щодо встановлення фактичної

відповідності рівня та обсягу знань, умінь, інших компетентностей вимогам освітньо-професійної програми Фінанси, банківська справа та страхування першого рівня вищої освіти за спеціальністю D2 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок галузь знань D Бізнес, адміністрування та право здійснюється Екзаменаційною комісією з цього фаху, голова якої затверджується наказом ректора Полтавського державного аграрного університету (далі – ЕК).

3. Вимоги до атестаційного екзамену

3.1. Атестаційний екзамен за спеціальністю повинен забезпечувати оцінювання рівня сформованості програмних компетентностей та досягнення результатів навчання та, визначених освітньо-професійною програмою Фінанси, банківська справа та страхування першого рівня вищої освіти за спеціальністю D2 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок галузь знань D Бізнес, адміністрування та право.

3.2. Атестаційний екзамен за спеціальністю передбачає виконання комплексу атестаційних завдань.

Засобами оцінювання рівня досягнення результатів навчання та сформованості програмних компетентностей є: теоретичні (тестові) та практичні завдання з обов'язкових навчальних дисциплін.

3.3. Формою проведення атестаційного екзамену за спеціальністю є поєднання письмової, усної та тестової форм.

3.4. Інформаційною базою формування засобів об'єктивного контролю ступеня досягнення кінцевих цілей освітньо-професійної підготовки зміст програм обов'язкових освітніх компонентів, що формують результати навчання та систему компетентностей бакалавра фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

3.5. Засоби об'єктивного контролю формуються шляхом структурної композиції змісту обов'язкових освітніх компонентів, що визначають результати навчання та систему компетентностей фахівця.

3.6. Під час атестаційного екзамену за спеціальністю здобувач вищої освіти повинен продемонструвати належний рівень досягнення програмних результатів навчання та сформованості компетентностей, що визначені стандартом вищої освіти за спеціальністю D2 Фінанси, банківська справа та страхування галузі знань D Бізнес, адміністрування та право для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти та освітньо-професійною програмою Фінанси, банківська справа та страхування першого рівня вищої освіти за спеціальністю D2 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок галузь знань D Бізнес, адміністрування та право.

3.7. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання правил і процедури проведення атестаційного екзамену за спеціальністю шляхом:

– уніфікації умов проведення, засобів оцінювання, методик оброблення результатів та форм їхнього подання;

– інформаційно-консультаційної та психологічної підготовки здобувачів вищої освіти до атестаційного екзамену;

– використання критеріїв об'єктивного оцінювання.

3.8. Комплекс засобів оцінювання формується кафедрою, що забезпечує реалізацію освітньо-професійної програми самостійно та за кількісними і якісними параметрами повинен бути презентативним, охоплювати увесь масив Програми атестаційного екзамену, затвердженої в установленому порядку.

3.9. Програма атестаційного екзамену за спеціальністю формується відповідно до освітньо-професійної програми Фінанси, банківська справа та страхування першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю D2 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок галузь знань D Бізнес, адміністрування та право містить вступ (розкривається мета та зміст програми) та зміст обов'язкових освітніх компонентів відповідної освітньої програми, що виносяться на атестацію, критерії оцінювання, основні вимоги щодо забезпечення академічної доброчесності та список рекомендованих джерел.

3.10. Програма атестаційного екзамену за спеціальністю за освітньо-професійною програмою Фінанси, банківська справа та страхування першого рівня вищої освіти за спеціальністю D2 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок галузь знань D Бізнес, адміністрування та право відтворює основні функціональні складові компетентнісної моделі фахівця, відповідає принципам валідності, наукової насиченості, інформативності, інноваційності, націлена на вирішення спеціалізованих завдань та практичних проблеми у відповідній сфері, що передбачає застосування теорій та наукових методів і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

3.11. Кафедра, що забезпечує реалізацію освітньо-професійної програми, надає членам ЕК алгоритмізовані рішення атестаційних завдань.

4. Оцінювання рівня якості підготовки

4.1. Оцінювання рівня якості підготовки бакалавра фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку здійснюють члени ЕК на основі встановлених правил, принципів (об'єктивності, індивідуальності, комплексності, етичності та компетентнісного підходу), критеріїв, системи і шкали оцінювання з використанням форм і методів діагностики, визначених програмою атестації з урахуванням рівня досягнення результатів навчання та сформованості програмних компетентностей.

4.2. Об'єктом оцінювання якості підготовки бакалавра є набута система компетентностей бакалавра фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку відтворена у процесі виконання теоретичних (тестових) та практичних завдань.

4.3. Результати оцінювання рівня якості підготовки бакалавра фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку повинні довести, що здобувач вищої освіти:

– має концептуальні знання, здобуті у процесі навчання та практичної діяльності, включаючи основи знань сучасних досягнень науки у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку;

– вміє розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку, що передбачає проведення досліджень та здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

4.4. Рівень якості підготовки бакалавра визначається з використанням системи оцінювання: за 100-бальною, 4-бальною, та Європейською кредитною трансферно-накопичувальною системою (за шкалою «А», «В», «С», «D», «Е», «FX», «F»).

4.5. Підсумкова оцінка на атестаційному екзамені за спеціальністю є середньозваженою оцінкою за кожний з етапів (50 % за тестові завдання (закритого типу) і 50 % за розв'язання практичного завдання).

4.6. Загальні критерії оцінювання тестових завдань:

– понад 90 % правильних відповідей – «відмінно» (90-100 балів, А – за шкалою ЄКТС);

– 76-90 % правильних відповідей – «добре» (76-83 % – 74-81 бали, С – за шкалою ЄКТС; 84-90 % – 82-89 бали, В – за шкалою ЄКТС);

– 60-75 % правильних відповідей – «задовільно» (60-67 % – 60-63 бали, Е – за шкалою ЄКТС; 68-75 % – 64-73 бали, D – за шкалою ЄКТС);

– менше 60 % правильних відповідей – «незадовільно» (31-60 % – 35-59 балів, FX – за шкалою ЄКТС; 0-30 % – 1-34 балів, F – за шкалою ЄКТС).

4.7. Оцінювання результатів розв'язання практичних завдань відповідно до еталонних відповідей відбувається за такими загальними критеріями:

– завдання виконано повністю, відповідь обґрунтовано, висновки та пропозиції аргументовано і оформлено належним чином – «відмінно» (90-100 балів; А – за шкалою ЄКТС);

– завдання виконано повністю, але припущено незначних неточностей у розрахунках або оформленні; або за умови належного оформлення завдання виконано не менше як на 80 % – «добре» (74-81 бали, С – за шкалою ЄКТС; 82-89 бали, В – за шкалою ЄКТС);

– завдання виконано не менш як на 80 % за умови припущення значних помилок у розрахунках або оформленні; або за умови належного оформлення завдання виконано не менш як на 70 % – «задовільно» (60-63 бали, Е – за шкалою ЄКТС; 64-73 бали, D – за шкалою ЄКТС);

– завдання виконано менш як на 70 % за умови припущення значних помилок у розрахунках або оформленні; або за умови належного оформлення завдання виконано менш як на 60 % – «незадовільно» (35-59 балів, FX – за шкалою ЄКТС; 1-34 балів, F – за шкалою ЄКТС).

5. Порядок присвоєння кваліфікації

За результатами успішного складання атестаційного екзамену за спеціальністю екзаменаційна комісія приймає рішення про присвоєння кваліфікації бакалавр фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку та про видачу здобувачу вищої освіти диплома.